

Κ. Κ. Κολλία - Σκουφίρα
Βουνορείος 33
Αθήνα

ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΧΡΟΝΟΣ Β'. ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 20	ΙΔΡΥΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ	ΧΑΛΚΙΔΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1943
---------------------------------	--	---------------------------

Επίκαιρα θέματα

Γιάννη Σκαρίμπα

ΠΕΡΙ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ: "ΜΗΔΕΙΣ ΑΓΕΩΜΕΤΡΗΤΟΣ ΕΙΣΙΤΩ...",

Μια λαϊκή παροιμία λέει: «Μ' έκαμες και γέλα-
α κι' έχω τον άντρα μ' άρωστο...»

Στους πικρούς καιρούς της έμπολεμικής δυστυχί-
ας μας κι' ενώ η φλέβα της γης άνοιξε και τρέχει αί-
μα, αίμα πολύ, κάτω εκεί στην Αθήνα, μερικοί άν-
θρωποι των γραμμάτων, έχουν βαλθει να μας «ψυ-
χαγωγούν» κάθε τόσο. Έτσι η ζωή μας, μοιάζει με
τά Σαιξπηρικά δράματα εκείνα, όπου σε σκηνές
τραγικότητας άπειρης, παρεμβάλλονται εξίσια κά-
θε τόσο και κωμικά άπεισόδια. Και τούτο για να κό-
βουν την γκάμα της φρίκης. Σοφή ταχτική. Είναι ο
«κλαυσίγελως» των αρχαίων δικών μας—τό «δακρυ-
όεν γελάν».

Έτσι λοιπόν, διαβάσαντας κι' έμεις στην «Πρω-
α» ένα άρθρο—σ' επιφυλλίδα—με τον τίτλο «Πρω-
τες άξίες» του συμπαιθτικού μας λόγιου κύριου Πέ-
τρου Χάρη, «δακρυόεν» γελάσαμεν. Ο εύσπλαχνι-
κός Θεός του Όλύμπου, ο θεός «θεώντε άνδρών τε»
ας μην σταθει φειδωλός. Του Άβραάμ και Ισαάκ τ'
άγαθά, ως του έπισωρέψει του φίλου. Γιατί ο κ. Χάρ-
ης μας φαίδρυνε με τα περι άριστοκρατίας του πνεύ-
ματος.

Κατά ταυτα, μια και μόνη τέχνη υπάρχει: η ά-
ριστοκρατική! Τό πώς και γιατί, μη τ' άρω-
τάτε αναγνώστες μας άγεωμέτρητοι σεις. Πρέπει να
κατέχει κανείς πολύ «τόν λόγον τόν σώζοντα» για
να φτάσει έως αυτούς τους νεφελοειδείς της σοφίας.
Πώς—ευαγγελικά κάμηλοι έμεις—θα ήδυνάμεθα δι-
ελθειν δια της όπης τέτοιας βελόνας; Όστε μην ά-
ρωτάτε λοιπόν. Μόνο σάν μικρό μεζέ του έξαίσιου
ψητου άουτουου, πάρτε τουτό:

(Άς μην μας τρομάζονν οι λέξεις—πολύ λιγώτε-
ρο μερικές λέξεις που έχουν κατασκευοφανηθη—κι'
ας πουμε, χωρίς κανένα δισταγμό, ότι η τέχνη μια
και μόνη είναι: η άριστοκρατική.)

Άν έμεις οι... άπροσδιόνουσοι, έπρόκειτο να συνε-
νοηθουμε μεταξύ μας πάνω στο τι μπορεί να ναι τέ-
χνη, θα λέγαμε η τέχνη. Κι' αν έπρόκειτο να διερω-
τηθουμε τι κάνει την τέχνη, θα λέγαμε πάλι η τέχνη.
Μά αν μας έρώταε κανείς πώς μας παρουσιάζεται η
τέχνη άπότι τη γνωρίζουμε—άπό τό θέμα ή άπό τη
μορφή—θα λέγαμε άπό τη μορφή. (Τά θέματά της
προϋπάρχουν άνεξάρτητά της σε κάθε μορφή της
ζωης, χωρίς διόλου για τούτο να λέγονται και μο-

νάχα τους τέχνη). Ζήτημα ποιό τη τας στην τέ-
χνη δέν υπάρχει, παρά μόνο στις.. μέχρι παθήσεως
εϋγενικές κεφαλές των καθωσπρεπικών ανθρώπων.
Μά αυτοί—εΐπαμε—έκλέγουν ως και τα όνειρά τους
άκόμα.

Δηλαδή δέν υπάρχει τέχνη-άριστοκρατική ή πλη-
βεΐα. Τέτοιος—ή άλλος—διαφορισμός μπορεί να υπά-
ξει, μόνο στα θέματα, δηλαδή στην υπόθεση. Άλλά
μποροϋμε να πουμε λόγου χάρη φουτουριστική τέ-
χνη, σουρεαλιστική τέχνη κ.λ.π. χωρίς διόλου με αυ-
τό να κάνουμε διαφορισμό στη μορφή μα διάκριση ή
προσδιορισμό άπλως στην έκφραση άυτης της μορφής
(και μάλιστα διάκριση σχολική, άφου λέμε ρω-
μαντική σχολή, συμβολική σχολή κ.λ.π.) Κι' ενώ
μποροϋμε θαυμάσια να ποΐμε λαϊκή τέχνη, οϋτε σάν
άστειότητα, οϋτε σάν υπερβολή δε μποροϋτε να ποϋ-
με τέχνη άριστοκρατική. Θα ήταν τό ίδιο σάν να
λέγαμε άριστοκρατική..άναπνοή ή..άριστοκρατικός
νόμος της βαρύτητας!

Τώρα, αν κανείς άπό τους βαθυστόχαστους αυ-
τούς μας έκανε τη συγκινητική συγκατάβαση να μας
άρώταε, γιατί μποροϋμε να λέμε λαϊκή τέχνη, χωρίς
με τον όρον αυτό να κάνουμε σύγχρονα και διαχω-
ρισμό της τέχνης σε λαϊκής και σε ό,τι άλλης θα τοϋ
άπαντούσαμε τοϋτα: Για τόν ίδιο λόγο που μποροϋμε
να λέμε «ό φυσικός νόμος της βαρύτητας» ή των «συγ-
κοινωνούντων άγγείων» χωρίς διόλου μ' αυτό να έ-
νοοϋμε ότι υπάρχει και ο άλλος.. ο άφύσικος!

Γιατί η τέχνη είναι φαινόμενο κοινωνικό και σάν
τέτοιο μια έκδήλωση—στην αντίληψη την καλλιτεχνι-
κή—τοϋ συνόλου. Δέν έχει σημασία αν την τέχνη
την κάνουν και μεμονομένα κοινωνικά μόρια (δηλα-
δή άτομα) που έμεις τα λέμε «έκλεκτούς». Αυτοί ει-
ναι «έκλεχτοι» όχι κοινωνικά (ταξικά) άφου οι πλει-
στοι άπ' αυτούς τοϋς «έκλεκτούς» προέρχονται άπό
τά σπλάχνα τοϋ λαου, αλλά γιατί αυτοί με τό «τα-
λέντο» τους έκφράζουν τη συνισταμένη της καλλιτεχ-
νικής αντίληψης των συνόλων

Παράλληλα σ' αυτούς—τοϋς «προνομιούχους» να
πουμε—ο μέγας λαός έπεξεργάζεται άνώνυμα την
αίώνια τέχνη του, δίνοντας άληθικά άριστουργήμα-
τα, τέτοια που η ιστορία της τέχνης να είναι και ι.

(Συνέχεια στην 8η σελίδα)

Ο Ν Ε Ι Ρ Ο

Σκόρπισε το τελευταίο του χρυσάφι, ό ήλιος, που άναψε μία τρομερή πυρκαϊά σ όλη την άκρογιαλιά. Άπ' τὰ τζάμια τών σπιτιών φαίνονται οί φλόγες, κόκκινες φλόγες, χρυσές, κίτρινες φλόγες, παντοῦ φλόγες όπου βλέπει ακόμα ό ήλιος.

Μπροστά μου ανοίγεται ή θάλασσα. Δέν έχει ούτε αρχή, ούτε τέλος, ούτε έξοδο, ούτε είσοδο, τό νερό που κυλά μπροστά μου. Τά σπιτία άκουμπούν στη θάλασσα κι' εκείνη τὰ καθρεφτίζει μ' όλες τής φλόγες των, μ' όλα τὰ χρώματά των.

Βάρκες, βαπόρια, καΐκια βρίσκονται σέ μία κίνηση, όλα των κινούνται.

Ένα πέταλο τής παραλίας, σκοτινότερο είναι τό μικρό δάσος που τρέφει τ' άηδόνια κι' όλη τή νύχτα σάν μία ήχώ τών παλμών του τήν σκορπά τριγύρω του.

Ό ήλιος έφυγε κι' έγώ ξεκουράζομαι στην ίδια θέση. Όλα μου φαίνονται, πώς έχουν μία άλλη ζωή άγνωστη σ' έμένα.

Κάθε κίνηση, κάθε χρωματισμός, κάθε σκιά δίνει κι' μία νέα άρμονία σ' ότι προβάλλει στα μάτια μου κι' ή μόνη παραφωνία είμαι έγώ, που δέν νοιώθω πώς ότι βλέπω είναι ζωντανό κι' έμπνέει, αλλά μου φαίνεται σά ζωγραφιά, ώραία μὲν άλλ' άψυχη, χωρίς νά μπορέσει νά μεταβάλει, ούτε τίς σκέψεις μου, ούτε αυτή τή ζωή μου.

Παντοῦ άναψαν τὰ φώτα, έχει νυχτώσει, θαρρείς ό ούρανός ένώθηκε με τή γή. Τά φώτα τής γής είναι συνέχεια τών άστρων τ' ούρανοῦ, τ' άστρα τ' ούρανοῦ είναι συνέχεια τών φώτων τής γής.

Βρίσκομαι στον ούρανό ή στη γή;

Πήρα τό δρόμο στο βάθος του βουνοῦ, ένα μικρό δάσος από άγριοκαστανιές. Κάθισα στη ρίζα μιας καστανιάς. Τά έντομα είχαν συναυλία. Άπρόσκλητη έγώ άκούω τό σκουλήκι νά σέρνεται στη γή σάν νά τραγουδεί.

Ένας κάνθαρος παρέκει, θά προσπαθει φαίνεται νά προσπεράσει τὰ χαμόχορτα, κρατεί τόν ρυθμό τής συναυλίας.

Μιά σαύρα σάν τενόρος άκούεται ψιλά - ψιλά κι' μία άλλη ζωή ένας μουσικός κόσμος σκορπά σέ μία τέτοια ώρα κι' αυτός τὰ σημάδια τής ζωής του.

Μέσ' άπ' τὰ δένδρα σάν μαγική έξάτμισι, σά στέναγμα πόνου, σάν κύμα πότε φουσκωμένο, πότε χαμηλό, άκούεται τ' άηδόνι. Καί τής συναυλίας αυτής άνέλαν τον φωτισμό πλήθος πηγολαμπίδες με τό λευκό φως, πότε μαζεμένες, πότε άραιωμένες, σημαζεύουν τό σκοτάδι και σκορποῦν μία ζωγραφιά, μία ζωντανή εικόνα γύρω μου.

Άποναρκώθηκα..

Έτσι άποναρκωμένος άκούω μία φωνή από μακριά νά τραγουδεί με πόνο ένα τραγούδι.

Τραγούδι λυπητερό.

Τραγούδι που κάθε λέξι του έσταζε κι' ένα δάκρυ. Τραγούδι που τό βιολί που τ' άκολουθοῦσε σκόρπιζε τήν μελαγχολία.

Κλαίω κι' έγώ τώρα, θαμπώνουν τὰ μάτια μου, με πνίγουν λιγμοί, δέν βλέπω τριγύρω μου τίποτε άλλο από τὰ δάκρυά μου. Τό βιολί άκόμη στο χέρι

μου, ζητώ τόν τραγουδιστή αλλά δέν βλέπω κανέναν, φωνάζω τόν σύντροφο τής βραδυάς μου, ξεφωνίζω... Ξυπνώ...

Άχ! Άποκοιμήθηκα. Ήταν όνειρο τό λυπητερό τραγούδι. Μά γιατί μ' άφηκε έντύπωσι τό βιολί; εκείνο τό βιολί δέν έπαιζε, μιλούσε - μιλούσε.

Μ. Κ. Α.

Στόν Παρθενώνα

«... Νά ζουσα τόν παλιό καιρό
με τόν χρυσόν αιώνα
νά σέβλεπα στη δόξα σου
λευκέ μου Παρθενώνα ...»

Όταν στο βάθος φαίνεσαι, τής νύχτας τή γαλήνη κάνεις τόν νοῦ τ' άνθρώπινου, τή σφαίρα αυτή ν' άφίνη και ν' άνεβαίνη ποιό ψυλά, πνοή σέ σέ νά δίνη.

◊◊◊◊

Και νά σέ βλέπει άλαργυνά, στο βάθος όπτασία με τή χρυσένια τή θεά! και με τή φαντασία νά δίνη χάρη στ όνειρο—καινούργια σημασία.

◊◊◊◊

Και νάρχετ' εποχή χρυσή, με δόξα σά τή πρώτη και πανταχού νά λάμπη σὺς στο κόσμο φωτοδοτή.

Κ. Γ. Σταυρόπουλος

6-9-42 Ν. Ηράκλειο Άττικής.

Εύχες.....

Άγριολούλουδο του κάμπου, πάντα μόνη, μέσ' στ' αγιάζι άπλομένη σέ μιάν άκρη, συντραφιά τής έρημιδας ή άνεμώνη, ροδοστάλαγμα, άγνης άγάπης δάκρυ...

◊◊◊◊

Μέσ' στα χιόνια, στο βορρηά, τινάζει γύρω, μιάν άνείπωτη ευτυχίας ευωδιά, και στο πλανο της μεθούσι μέσ' στο μυρο, άγγαλλιάζει και σκιρτά κάθε καρδιά...

◊◊◊◊

Άπαλόστρωτα ροδόφυλλα και κρίνα, όπου πäs κι' όπου σταθείς νάχουν στρωθή, και διαμάντια νάν οί εύχες μου για όλα εκείνα, που ή καρδιά σου μέσ' στα όνειρα ποθει...

Κάδμος Φαίδιμος

Χαλκίς 2-Μαΐου-1943.

Ένα Φώς στο Σκοτάδι

Ένα φώς στο σκοτάδι π' άφίνει μιάν άνταύγεια και σβήνει ένα χάδι άπαλό μία έλπίδα ένα κλάμα για κάποια ρυτίδα μιάν άγάπη που πάντα θ' άφιση ένα πόνο μικρό ή μεγάλο και στερνά τιποτ' άλλο.

Πάρης

Ιδανικής μορφής «του μοντέλλου» του (μοντέλλου μέσ' σέ βιτρίνα ραπτικού οίκου γυναικείων φορεμάτων) όταν με τούτα τὰ πλανερά—δπως οίμπογιές και τὰ φρούδια, οί ιστορίες και τ' άνθη—μάς τήν έδωσε λόγω του :

«Τ' ήταν; πνεύμα; Μήν φιχμένη ήταν ώίμένα—συλλογίζομαι και τρέμω νοερά μου—άπ' τό ίδιο ύλικό πουνε φιαχμένα τὰ όνειρά μου!...» 1)

◊◊◊◊

«Θαλασσινοί Προσκυνητές» κ. Τ. Άθανασιάδου

Ό κ. Τάσος Άθανασιάδης, με μου είναι διόλου άγνωστος. Άν και τήν έπίσημη εμφάνισή του σάν διηγηματογράφος τήν κάνει κι' αυτός τώρα με τούς «Θαλασσινοῦς Προσκυνητές» είναι γνωστός δόκιμος συγγραφέας. Τόν γνωρίσαμε τό 1936 σάν δυνατό μελετητή στη μελέτη του «Πώς έβλεπε ό Φώτος Πολίτης τή Νεοελληνική πραγματικότητα» με τόν παρακολούθησε από χρόνια. Καί τόν παρακολουθώ με άγάπη. Είναι διηγηματογράφος αυτός. Διηγηματογράφος σωστός και άκέρως άπ' τούς καλλίτερους που έχουμε. Τώρα, με τό νέο βιβλίο του, έρχεται νά καθιερωθει όριστικά, νά πάρει τήν αξία θέσε του που δικαιωματικά του άνήκει στα λογοτεχνικά πράγματα μας.

Τά διηγήματά του, έχουν τήν ίδια ύφή τών «Επεισοδίων» του κ. Κοββατζή, τήν ίδια όνειρική νέφωση εκείνων. Τά περιτρέχει ό ίδιος περισσός λυρισμός, ή ίδια όπτασιακή «άλεπαλληλία» τών φόντων. Έδώ όμως, τό παραμυθικό στοιχείο—που τόσο πολύ λείπει και στα διηγήματα του κ. Κοββατζή—δέν υπάρχει σχεδόν και δέν υπάρχει χωρίς νά μην είναι κι' έδώ—δπως είναι κι' εκεί—μειονέχτιμα. Είπα όμως παραμυθικό. Δηλαδή; Άς έξηγηθώ μία στιγμή:

Στό είδος αυτό του διηγήματος όπου, δέν υπάρχει ή λογική υπόσταση του θέματος, ή όργανική με άλλα λόγια αντίληψη τής σύνθεσης, δέν άπομένει (για νά μην επί τέλους χάσει ή μορφή κάθε συνάφεια με τό μύθο) δέν έπομένει παρά τό παραμυθικό—που τό λέω—στοιχείο, ή παραμυθική δηλαδή στήριξη του έργου, που χωρίς κι' αυτήν, ό λόγος γίνεται μόνο λυρική πρόξα και έξαρση μόνο λυρικός μονόλογος ή έλεύθερος στίχος. Δηλαδή γίνεται ποιήμα. Τό πριν άπ' αυτό, μπορεί νάναι πάντα διήγημα, τ ό κα τ ό π ι ά π αυτό, μένει πεζοτράγουδο μόνο. 2

Σ' αυτό τό μετέχιο στέκοντας ό Ντ' Άνούτσιο έδωσε στην Ιταλική λογοτεχνία τὰ άριστουργηματικά διηγήματα «Η λύδα δίχως κύκνο» κ.α. Σ' αυτό τό μετέχιο πάει νά σταθεί κι' ό συγγραφέας των «Θαλ. Προσκυνητών» καθώς κι' ό άλλος των «Επεισοδίων». Κι' είναι αυτό—άν δε κάνω λάθος—μια νέα «διάσταση» του καλλιτεχνικού λόγου στον τόπο μας, που τόσο άξιέπαινα οί δυό συγγραφείς μας πεθύμησαν νά μάς δώσουν κι' οί δυό τους.

Μόνον ότι οί διαφορές είναι τοῦτες. Η μία είναι

1) Άπ' τὰ «Ούλαμού» του Σκαρίμπα

2) Μ' αυτά με θέλω διόλου νά πώ ότι ποιήμα ή διήγημα, μυθιστόρημα ή θέατρο και κάθε άλλη μορφή λόγου, δέν είναι τέχνη—άν είναι.

ότι, ένω τὰ λυρικά διηγήματα του μεγαλύτερου σύγχρονου λυρικού τής Εύρώπης—του ντ' Άνούτσιου—φέρνοντας τή σφραγίδα τής τέλειας τεχνικής του, είναι πρώτα ίσοροπίας στην ύφανση μορφής και θεμάτων, άριότητας στην συμπλοκή σχέδιου, και λόγου—κατιτίς σάν μαγεία—τὰ διηγήματα των δυό (ας τό πώ έτσι έδώ μαθητών του) στεροῦν σέ τεχνική για νά τὰ φτάσουν εκείνου, σέ τεχνική και μόνο σ' αυτήν, που μολαταῦτα άποτελεί τό μέγα και θαυμαστό μουσικό των δημιουργιών μέσ' στην τέχνη.

Και ή άλλη διαφορά, ή μεταξύ των δυό συγγραφέων ποιά είναι; «.. Διαφέρομεν—λέει ένα γνωμικό—διά ν' αγαπώμεθα· όμοιάζομεν διά νά συμφωνοῦμεν». Τό γνωμικό αυτό, θάλεγα πώς ταιριάζει σ' αυτά τὰ δυό παράλληλα βιβλία. Τό ένα—του κ. Κοββατζή—μόλις φαίνεται νά συγκρατιέται μ' ένα λεπτότατο νηματάκι άπ' τὰ πράγματα. Τό άλλο του κ. Άθανασιάδη, μοιάζει σάν νά μην έχει βήμα στη γή. Είναι ή μόνη διαφορά μεταξύ τους. Μά τί διαφορά άξιαγάπητη! Χωρίς αυτήν θάσαν σάν δυό διδυμοί άδερφοί τὰ δυό έργα, τόσο όμοια μεταξύ τους σάν δυό στάλες δροσιάς. Δέν θά μπορούσε νά τὰ ξεχωρίσεις άντάμα, γιατί θάταν σάν νά βλέπεις διπλά. ! Τώρα, όπως είναι, θά τὰ ποῦμε δυό άξιόλογα έργα. Είναι δυό βιβλία—διαφορετικά—λυρικών διηγημάτων, τὰ πρώτα άξιόλογα στο είδος—αυτό. (Θά μπορούσα νά πώ στην «έκφραση» αυτή—γιατί έπίσης άξιόλογα λυρικά διηγήματα, με που μετριόνται στα δάχτυλα, έχουν δώσει και άλλοι: Πολεμάς, Παπαδιαμάντης, Καρκαβίτσας, Σκαρίμπας, Μυριβήλης, κι' άλλοι που δέν τούς έχω στή μνήμη μου πρόχειρους).

Η συμβολή τους στην όχι άλλωστε πλούσια σέ μορφές λόγου λογοτεχνία μας, είναι σημαντική. Οί συγγραφείς των, πρωτοπόρησαν θαρετά σ' έναν τόπο που τόσο καθυστερημένα πολλές φορές δέχεται τούς αντίχτυπους των μεγάλων λογοτεχνικών άλλων τόπων. Τό κατ' έμένα, δέν έχω παρά νά τούς συγχαρώ και νά τούς σφίζω τό χέρι.

ΘΩΜΟΣ ΞΑΦΑΣ

◊◊◊◊

Βιβλία Καινούργια

Έλάβαμε και τὰ πάρα κάτω καινούργια βιβλία, για τὰ όποια θ' άσχοληθή ιδιαίτερα ή κριτική στήλη του βιβλίου:

Γιάννη Τρίκκα: — «Τό Βιβλίο τής Έρωμένης»

Τάσσου Άθανασιάδη: — «Θαλασσινοί Προσκυνητές»

Λευτέρη Ραυτοπούλου: — «Καλοσύνη» ποιήματα — Βόλος 1943.

Θωμά Λ. Θανασέκου: — «Εύβοϊκά Χρονικά» — Χρονογραφήματα.

Κρίτωνος Άθανασούλη: «Η πολιτεία τής νύχτας» ποιήσι.

Γιώργη Κ. Παπαγιώργη: «Άπλά τραγούδια».

—Νέον περ.οδικόν

Κυκλοφορεί τό νέο περιοδικό «Αθηναϊκές Σελίδες» νέα Λογοτεχνική, Καλλιτεχνική και Θεατρική επιθεώρησι με Διευθυντή τόν κ. Π. Αθηναϊον κι' Εκδότλη τόν κ. Π. Γαρμπήν.

“ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ” ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ίδιοκτήτης: **ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ**
Κατοικία: Αρεθούσης 36

Γραφείον - Τυπογραφείον: **Άγγελή 26**
◆ Τηλέφωνον: **3-45 ΧΑΛΚΙΣ** ◆
Προϊτάμενος Τυπογραφείου **Κ. ΣΥΛΙΒΟΣ**
όδός Αποστόλη 1

Η εὐθύνη τῶν ἐνυπογράφων ἄρθρων καὶ δημοσιευμάτων βαρύνει τοὺς ὑπογράφοντας ταῦτα καὶ ὄχι τὸ περιοδικόν.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἐτησίᾳ Δραχ. 12.000.—Ἐξάμηνος Δραχ. 6.000.
Διὰ Δήμους, Κοινοτήτας, Τραπεζῶν καὶ διαφόρους ὀργανισμοὺς: ἔτησίᾳ Δραχ. 16.000.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ

Τὰ χερόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται
Συνδρομῆς καὶ Καταχωρήσεις προπληρώνονται

ΓΡΑΜΜΑΤΑ — ΕΠΙΤΑΓΕΣ — ΣΥΝ-ΡΓΑΣΙΕΣ κ. τ. λ.
Πρὸς τὸν κ. **Ἀντρέαν Ἰω. Ζώντον** — Χαλκίδα
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ Δραχ. 1000

Μερικὲς γνῶμες γιὰ τοὺς «Καῦμούς» τοῦ κ. Νίκου Παπαγεωργοπούλου.

...Οἱ στίχοι του εἶναι ἀπὸ τοὺς πιὸ λυρικά ἀνάλαφρους καὶ λυγεροὺς ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ γραφτοῦν σήμερα στὴ Νεοελληνικὴ γλῶσσα. Ὅσακις ὁ λυρισμὸς δὲν τὸ συνεπαίρνει ἐντελῶς, τὸ ποιῆμα ἀπλώνει γύρω του τὴν ἡμερη καὶ ζεστὴν ἀτμόσφαιρά του.—
Τέλλος Ἄγρας

...εἶναι μιὰ ἐλπιδοφόρα ἐκδήληση τοῦ ξεκινήματος γιὰ μιὰ ἐκλεκτὴ θέση ἀνάμεσα στοὺς νέους ποιητὰς.
Θωμῆθάν

...Ἡ στιχουργικὴ εὐχέρεια καὶ δεξιότητι εἶναι σημάδι ποὺ μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Παπαγεωργόπουλος θὰ μᾶς δώσῃ ἀργότερα στιχουργικὰ ἀριστουργήματα.
Μήτσος Σέττις

...Στοὺς «Καῦμούς» τοῦ Νίκου Παπαγεωργοπούλου διακρίνω μιὰ ἀξίεπαινη προσπάθεια ποὺ μᾶς καταλείπει τὴν ἐγγύτητα γιὰ τὴν ἀπόκτηση ἑνὸς στολιδίου τῆς Λογοτεχνίας μας.— Γιώργ. Ζηλεμένος

Ἐξεδόθησαν:

Χ. Α. Βασιλειάδης: «Φοῖβος Δέλφης» ὁ ἀγρότης ποιητῆς.

Περσέα Ἀθηναίου: «Τερέζα Βικέλη» μυθιστόρημα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Πρὸς τοὺς κ.κ. Ἄγ. Λεμπέσην καὶ Σ. Νικολάου, ἰατροὺς, τὴν κ. Α. Παπαϊωάννου προϊσταμένην ἀδελφὴν καὶ τὰς ἀδελφὰς Α. Θεοφίλου καὶ Κρ. Βερνέζου ἐκφράζομε τὰς εὐχαριστίας μας καὶ δημοσίᾳ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἐπέδειξαν καὶ τὰς περιποιήσεις των κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀρρώστειας τῆς μικρῆς μας Εὐαγγελίας.

Τὰς ἰδίας εὐχαριστίας ἐκφράζομε καὶ πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἐφοριακοῦ κ. Βασ. Οἰκονόμου, ἥτις φιλόστοργα συνεμερίσθη τὰς στενοχωρίας μας καὶ μᾶς συνέτρεψεν εἰς τὴν ἀρρώστειά τοῦ παιδιοῦ μας.

Οἰκογένεια **Ν. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ**

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

Φαντασία

Νᾶναι σὰν νὰ μᾶς σπρώχνει ἓνας ἀέρας μαζί πρὸς ἓνα δρόμο φειδωτὸ ποὺ σβεῖ στὰ χᾶη, καὶ σένα τοῦ καπέλλου σου βαμμένη φανταζοῦ κάποια κορδέλλα του, τρελλὰ νὰ χαιρετάει.

Καὶ νᾶν' σὰν κάτι νὰ μοῦ λές, κάτι ὠραῖο κοντὰ γι' ἄστρα τῆ ζώνη ποὺ πηδᾶν τῶν νύχτιων φόντων, κι' αὐτὸς ὁ ἄνεμος τρελλὰ,—τρελλὰ νὰ μᾶς σκουνητᾶ ὄλο πρὸς τὴ γραμμὴ τῶν ὀριζόντων.

Κι' ὄλο νὰ λές, νὰ λές, στὰ θάμβη τῆς νυκτὸς γιὰ ἓνα—μὲ γυάλινα πανιά—πλοῖο ποὺ πάει ὄλο βαθειὰ, ὄλο βαθειὰ, ὅσο ποὺ πέφτει ἐκτὸς: ὄξ'—ἀπ' ὀν κύκλο τῶν νερῶν—στὰ χᾶη.

Κι' ὄλο νὰ πνέει, νὰ μᾶς ὠθεῖ αὐτὸς ὁ ἀέρας μαζί πέρ' ἀπὸ τόπους καὶ καιροὺς ἕως ὅτου—φῶς μου—
—καθῶς τρελλὰ θὰ χαιρετάει κείν' ἢ κορδέλλα ἢ βγοῦμε ἀπ' τὴν τρικυμία αὐτοῦ τοῦ κόσμου...

Γιάννης Σκαρίμπας

Ἱεροφάντης

Στὸ Γιάννη Σκαρίμπα

Στὶς δύσκολες, π' ἀπὸ κοντὰ, σὲ γνώρισα στιγμῆς. Σὲ βρίσκω πιὸ γενναῖο καὶ «σ' ὄλο σου» τὸ νοῦ καὶ στὴν ψυχῇ πολὺ πιὸ φτερωμένο καὶ πιὸ νέο.

Βουνοκορφὴ ἀστραφτερῇ—ὀλύμπια ξεκάθαρον, ὀλόφωτο, τρανὸ
σὰν τὸ παρθένο, ὀλόδροσο βουνό,
χωρὶς μὲ φούμαρα καὶ μπιχλιμπίδια.

Μὲ τὸν μαρτυρικὸ σταυρὸ στὸν ὄμο σου, τῆς τέχνης τῆς ἀνόθευτης, ἐσὺ μέγας—
ἱεροφάντης ἰ. Λεβέντης πᾶς στὸ δρόμο σου
δίχως νὰ γνιάζεσαι τί κάνει ὁ ἄλλος.

Ἀντρέας Ζώντος

Ἐπιγράμματα

ΣΤΑ ΝΕΡΑ ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΟΥ

Εἶστε τρελλὰ μὰ τὸ σταυρὸ
δὲν σκέπτεστε Λιγάκι...
τί διάλο-πάτε κι' ἔρχεστε
εἶστε χωροφυλάκοι;

ΣΤΗ ΜΑΡΙΓΩ

“Ὅλα στὸν κόσμο τούτωνε
Πληρώνονται μὲ μέτρο
Ἐνθάδε κεῖται ἡ Μαριγῶ
Ποῦ μούρλανε τὸν Πέτρο.

Ψυχ—Ἄρης

ΚΡΙΣΕΙΣ — ΓΕΓΟΝΟΤΑ — ΣΧΟΛΙΑ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΗ

Ὁ ποιητῆς τῶν «Κοῦμῶν» μᾶς ἔστειλε τὸ πᾶρα κάτω γράμμα:

Κύριε Διευθεντά,

Νομίζω πῶς δὲ θ' ἄξιζε τὸν κόπο ν' ἀσχοληθῶ μὲ τὴν κατὰ βιβλικὸν τρόπον ἐμφάνισι ἀπ' τῶν στηλῶν σας κάποιου Θωμᾶ, οὐρανόπεμπτου Κριτικογράφου, μὲ χειρόγραφο κάτω ἀπὸ ἐξοχικὲς πέτρες καὶ δέ...συμμαζεῦεται.

Ἀπλῶς μόνο θέλω νὰ γραφῆ, ἂν καὶ στὸ Θωμῶ Ἐαφᾶ οὔτε ἵχνος Κριτικῆς Ὀντότητας μπορῶ ν' ἀναγνωρίσω, ὅτι, ἂν τολμήσῃ ν' ἀποβάλῃ τὴν Λεοντὴ τῆς ἀνωμίας μ' εὐχαρίστησι θὰ τοῦ δείξω τί εἶναι ποίησι (ἔρα καὶ «Καλλιτεχνικὰ Νέα» 25-9-43, κριτικὴ Τέλλου Ἄγρα), τί εἶναι «δουλειὰ καὶ πάλι δουλειὰ» μὲ.... βερύκοκο μάλιστα καὶ χωρὶς Κολόμβο ἢ Ἐρυθρό-δερμούς Ἀμερικανούς.

Μὲ φιλία

25—10—43 Νίκος Παπαγεωργόπουλος
ΚΑΙ Η ΑΠΑΝΤΗΣΙ

Τὴν πᾶρα πάνω ἐπιστολὴ θέσαμε ὑπ' ὄψη τοῦ συνεργάτη μας κ. Θ. Ἐαφᾶ, καὶ μᾶς ἄστειλε τούτη τὴν ἀπάντησι:

Κύριε Διευθυντῆ τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» Λυπᾶμαι πολὺ, γιατί βάνοντάς μου ὑπ' ὄψη τὴν ἐπιστολὴ τοῦ καλοῦ νέου καὶ ποιητῆ κ. Ν. Παπαγεωργόπουλου, νομίσατε πῶς αὐτὴ θὰ μὲ θύμωνε. Δὲ μὲ ξέρετε—οὔτε καὶ θὰ μὲ μάθετε—κι' ἔχετε δικη. Γιατί ἐνῶ τὰ ἄσκημα αὐτὰ λόγια τοῦ κ. Π. δὲ μοῦ ἀξίζουν διόλου, τὰ ἐκτιμῶ μολτασῦτα σὰν προερχόμενα ἀπὸ νέον τῆς καλότατης πίστεως καὶ τὰ κρατῶ γιὰ νὰ ξαναξετάξω τὰ πράγματα. Γιατί, τί τὰ θέλετε...Εἶμαι τόσο...καλὸς ἀγωγὸς σὲ κάθε εἶδους λάθια καὶ γκάφες, ποὺ σὲ κάθε ἑκατὸ γνώμες ἢ πράξεις μου, νὰ πετυχένω μόνο στὴ μία. Ἡ στεναχώρια μου στὴν περίπτωσι τῆς κριτικῆς μου—γιὰ τὸ ποιητικὸ βιβλίον τοῦ κ. Π. «Καῦμοι» εἶναι ὅτι, ὕστερα ἀπὸ ἐννενηντα ἐνιαῖ ἄλλες ἀποτυχημένες μου πράξεις ὄντας αὐτὴ ἢ κατασειρᾶ ἑκατοστή, πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ μόνη πετυχημένη μου.

Γι' αὐτὸ, δὲν ἀμφιβάλλω πολὺ καὶ θὰ πῶ ὅτι μᾶλλον πρὸς τὸ μέρος τοῦ κ. Π. πρέπει νᾶναι τὸ ἄδικο. Κι' αὐτὸ μὲ πικραίνει. Μὲ πικραίνει γιατί, ἀφοῦ ἔτσι ἢ ἄλλιῶς ἦτανε ζήτημα—ὄχι μόνο καλότατης πίστεως μου, γιατί αὐτὴν δὲν ἐπιτρέπω νὰ μοῦ τὴν ἀδικήσῃ κανεὶς—ἀλλὰ ζήτημα τύχης (καὶ μάλιστα τύχης στὸ ἓνα τίς ἑκατὸ) νὰ μὴν εἶναι σφαλμένη μου ἢ κρίσι, τῆς ἔπεσε ὁ ἀγαθὸς κλῆρος, δηλαδὴ ὁ ἑκατοστὸς—τῆς ἀλήθειας. Κι' αὐτὴν τὴν ἀλήθεια (τὴν...ἐτυμογορία τῆς τύχης) τὴν παίρνω θεοψυχά μου παιδί.

Ἐπειτα τί; Νομίζω ὅτι γιὰ τὴν ποίησι τοῦ κ. Π. δὲν εἶπα τίποτις τὸ κακό, ὥστε νὰ μούχει τόσο ἰνάτι ὁ συνεργάτης σας. Τὸ ἰνάτι του αὐτό, θὰ τοῦ τὸ ἀνταποδώσω κι' ἐγώ, ἀλλὰ ἐγώ μὲ τὸν τρόπο μου. Καὶ λοιπὸν θὰ τοῦ πῶ: Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, εἶπε νὰ ἀγαπᾶμε τὸν πλησίον μας. Ἐπειτ' ἀπ' αὐτό, —τὴν ἐπιστολὴ του ἐννοῶ—(μάλιστα καὶ δίχως αὐ-

τὴν) θάχα τὸ δικαίωμα νὰ μὴν ἀγαπῶ—ὅσο κι' ἂν εἶναι ἀξιαγάπητος—τὸν κ. Π. ἀφοῦ μὴ γνωρίζοντάς τον οὔτε κατ' ὄψη, δὲν εἶναι «πλησίον» μου. Ἐγὼ ὅμως (.ξεπαιρνόντας τὴν ἐντολὴ τοῦ θεοῦ) τὸν ἀγαπῶ καὶ χωρὶς αὐτό, δηλαδὴ καὶ χωρὶς νὰ τὸν ξέρω. Μάλιστα καὶ μετὰ τίς βρυσιές. Ἐτσι, ὁ κ. Π. θὰ μὲνε κονιὸς κι' ἐγὼ θὰ .καμαρώνω τοῦ ὕψου! Χερουβὶμ παχουλό καὶ ξανθὸ θὰ φτερουγίζω γύρω ἀπ' τὸ θρόνον τοῦ Κυρίου. Ὁ ταπεινὸν ἑαυτὸν ὕψωθήσεται..

Τώρα, ὅσο γιὰ τὴν ἐνθουσιώδικη κριτικὴ τοῦ κ. Ἄγρα, ποὺ ὁ κ. Π. στὴν ἐπιστολὴ του ὑπαινίσσεται, ἐγὼ—μόλις θηλάζοντας τὸ μπιμπερο αὐτῶν τῶν πραγμάτων—δὲ μπορῶ νάχω ἀντίρρηση. Τόσο περισσότερο μάλιστα, ποὺ ἀρχίζοντας νέαν «ἐκατοστήαν» (γράφω γκαφῶν..) θᾶταν πολὺ νὰ ἐλπίζω στὴν—ἓνα τίς ἑκατὸ πάλι—διάνω. Ἐξ ἐναντίας. Ὁ κ. Ἄγρας, ἀντίθετα πρὸς ἐμένα, μόνο μιὰ στὰ ἑκατὸ κάνει λάθος. Ἀπόδειξι ὅτι ξεψάχνισε τὴν ἀλήθεια ὡς τὸ τέλος. Καὶ τόσο πολὺ πέτυχε στὴν κρίσι του αὐτῆ, ποὺ—ἂν καὶ ὁ κ. Π. δὲν εἶχε οὔτε μιὰ γραμμὴ, οὔδ' ἓνα στίχο τοῦ Σκαρίμπα διαβάσει—ὅμως ὁ κ. Ἄγρας τοῦ τᾶπε ὄξω ἀπ' τὰ δόντια: «...Ὁριμότερος κατὰ πολὺ ὀριμότερος κι' ἀπὸ τοὺς δυο, εἶνε ὁ κ. Παπαγεωργόπουλος ποὺ οἶ «Καημοὶ ἔχουν τυπωθῆ στὴ Χαλκίδα. Τὴ σημειῶνω—ἄς μοῦ τὸ ἐπιτρέψῃ ὁ ποιητῆς—αὐτὴ τὴ λεπτομέρεια. Ὁ κ. Παπαγεωργόπουλος παρουσιάζει: κάποιαν ἐπίδρασι τοῦ Χαλκιδαίου διδασκάλου του—τοῦ κ. Γιάννη Σκαρίμπα. Τὸ πρότυπο δὲν εἶναι διόλου ἀξιοκαταφρόνητο, γιατί ὁ κ. Σκαρίμπας εἶναι ἓνας γνήσιος κι' ἓνας τέλεια συγχρονισμένος ποιητῆς. Πρό πάντων ποιητῆς—γιατί μόνο στὴν «Οὐλαλοῦμ»—καὶ στὰ μεταγενέστερα τῆς—κατάρθωσε νὰ ὑποτάξῃ μὲ τρόπον ἄρτιο ἐκεῖνο ποὺ τοῦ ξεφεύγει ἀπὸ τὴν ἄνισι πρόζα—τὴ μορφῆ.

Ἄλλὰ κι' ὁ μαθητῆς ἔχει τὴν προσωπικότητά του...
Μὲ τιμὴ κι' ἀγάπη
Θωμῆς Ἐαφᾶς

ΑΠΟ ΤΑ ΓΡΑΦΤΑ

Ἄς μᾶς ἐπιτρέψῃ ὁ κ. Ἐαφᾶς δυὸ λόγια. Ἐτσι σὰν συμπλήρωμα, στὴν ἀπάντησί του: Ὁ κόσμος διαλέει—ὅπως λέει κι' ὁ Σκαρίμπας—καὶ τὰ ὄνειρά του ἀκόμα, κι' ἀπαγορεύεται στὸν συνογάτη μας, τώρα μάλιστα ποὺ πρωτοφανερώναται, νὰ διαλέξει το φιλολογικὸ ὄνομά του; Ὁ κόσμος δὲν κρίνει—δὲ πρέπει νὰ κρίνει—ἀπὸ τίς ὑπογράφες ἀλλὰ ἀπ' αὐτὰ τοῦτα τὰ γραφτά, τὰ ἄλλα εἶναι ὑπόθεσι τοῦ περιοδικοῦ καὶ τοῦ καινούργιου συνεργάτη του, καὶ κανενὸς ἄλλου.

Μὲ ξεχωριστὴ χαρὰ

Ἡ παραιτησι τοῦ παλῆου Δ. Συμβουλίου τῆς «Παυβοϊκῆς Ἐνώσεως Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν» καὶ ἡ ἐκλογὴ νέου γιὰ τὴν ἀναδιοργάνωσι τῆς Ἐνώσεως, εἶναι μιὰ πράξι, ποὺ δείχνει πῶς κατὶ ἀπόμεινε ἀκόμα πνευματικὸ στὴ Χαλκίδα. Γι' αὐτὸ καὶ χαιρετίζουμε τὸ γεγονός τοῦτο μὲ ξεχωριστὴ χαρὰ κι' εὐχόμεσθε κάθε ἐπιτυχία στὴν ὥραία νέα αὐτὴ προσπάθεια.

Ο χειμώνας έρχεται και τὰ παιδιά πεινᾶνε

Μέσα στη μεγάλη ανθρωπιστική προσπάθεια, πούκανε ή τοπική Έπιτροπή του Κομιτάτου του Διεθνούς Έρυθρου Σταυρού, για την οργάνωση των παιδικών συσσιτίων Χαλκίδος, έρχεται, έτσι σὰ συνέχεια μία άλλη ιδιωτική πρωτοβουλία, που ιδιαίτερα τιμάει κείνους που την είχανε.

Πρόκειται για την οργάνωση ιδιωτικών συσσιτίων υπό των «Κλωστούφαντουργείων» Χαλκίδος. Αρχικά ο Διευθυντής των έργουστασιών κ. Αβραάμ Τσαλικογλου, που τον διακρίνει ανώτερη ανθρωπιστική αντίληψη, οργάνωσε δαπάνες του συσσιτίου για δέκα φτωχά της γειτονείας του. Ύστερα είσηγήθη εις την εταιρεία των «Κλωστούφαντουργείων» την παρασκευή άλλων 20 ακόμη ήμερησίων συσσιτίων εις βάρος της οργάνωσης. Κι' έτσι από πολύ τώρα καιρό 30 κατάφτωχα παιδάκια τρώνε κάθε μεσημέρι ένα πλούσιο—και έχουμε γι' αυτό προσωπική αντίληψη—συσσίτιο. Τόσο πλούσιο, που να τους μένει φαγητό και ψωμί και να τὸ πέρνουν σὰ σπήτια τους για να τρώνε και τὸ βράδυ. Σὰν συμπλήρωμα, μάλιστα, τους δίνεται, μετά τὸ φαγητό, και σημαντική ποσότης σταφίδος, την οποίαν χρησιμοποιούν κάθε αύγη ἀντί ρουφήματος.

Αν υπάρχουν—και υπάρχουν—και άλλοι ανάλογοι με τὰ «Κλωστούφαντήρια - Χαλκίδος» οργανισμοί στην Εύβοιαν ἄς μιμηθῶν τὸ παρά πάνω παράδειγμα. Ο χειμώνας βρίσκεται στο δρόμο και εἶναι τάσα ἀκόμα φτωχὰ που πεινᾶνε.

Πρυτανικοί Αμερικανισμοί Κυριολεκτικοί εφημέριοι!

Στὸ «Έλεύθερο Βήμα» τῆς 28 - 10 - 43 διαβάσαμε τοῦτᾶ :

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ Προκήρυξις

Έχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικές διατάξεις τῆς Νομοθεσίας, προκηρύσσομεν διαγωνισμόν πρὸς κατάληψιν :

- 1) Έξ θέσεων γραφείων και τεσσάρων δακτυλογράφων διά τὴν 26ην Νοεμβρίου, ἡμέραν Παρασκευῆν.
2) Δύο ὑπογραμματέων διά τὴν 29ην Νοεμβρίου, ἡμέραν Δευτέραν.
3) Δύο λογιστῶν διά τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἡμέραν Τετάρτην.

Ο Πρύτανις ΕΡΡ. ΣΚΑΣΣΗΣ

Όπως βλέπετε (ἐξὸν ἂν ἄλλο ἤθελε να πεί ὁ κ. Πρύτανις) ἔξ γραφεῖς, τέσσερες δακτυλογράφοι, δυὸ ὑπογραμματεῖς και δυὸ λογιστές, θὰ καταλάβουν—κατόπιν διαγωνισμοῦ—τις ἀντίστοιχες θέσεις, για μιὰ μόνο και ὠρισμένην ἡμέρα, ὁ καθένας.

Υπερταχύτης, ὑπερπρωτοτυπία, ὑπεροκρίβεια...

Συνδρομές και συνδρομητές

Πρῶτα - πρῶτα παρακαλοῦμε, και πάλι. θερμὰ τοὺς κ. κ. συνδρομητές μας, που καθυστεροῦν ἀκόμα τις συνδρομές τους, να μᾶς τις στείλουν, ὅσο τὸ δυνατό πειὸ γρήγορα, γιατί σ' αὐτές και μόνο, στηρίζει τὴν ἔκδοσίν του τὸ περιοδικό.

Και δεύτερο : να σημειώσουν, ὅλοι οἱ συνδρομη-

τές μας—παλαιοὶ και νέοι,—πὼς τὸ πρῶτο ἐξάμηνο τῆς δεύτερης χρονίᾶς του περιοδικοῦ, που τὸ πλήρωσαν 3,000 δρ. μόνο, και που θάπρεπε κανονικά να τελείωνε τὴν 31 Μαρτίου 1944, θὰ λήξη τὴν 31 Δεκεμβρίου 1943.

Η συντόμεψι αὐτὴ γίνεται για να μπορέση τὸ περιοδικό να ζῆση μέσα στις ἀτέλειωτες ἀκρίβειες του χαρτιοῦ και τῶν τυπογραφικῶν.

Έτσι ἡ συνδρομὴ του περιοδικοῦ γίνεται ἀπὸ σήμερα 12,000 δραχ. τὸ χρόνο και ἡ τιμὴ του κάθε φύλλου του 1,000 δραχμές.

Η «Τερέζα Βικέλη»

Τὸ νέο βιβλίο του κ. Περσέως Αθηναίου ἡ «Τερέζα Βικέλη» τὸ ὅποιον ἐκτὸς ἀπ' τὴ δραματική και ἀνθρώπινη ὑπόθεσίν του, στηρίζεται ὑρῶ ἀπ' τὴν κοινωνική και ψυχιατρική θεωρία τῆς συμπάθειας ἡ τῆς ἀντιπάθειας του κάθε ἀτόμου, προκαλεῖ ἐξαιρετική ἐντύπωσην εις τὸν ἀναγνώστην. Τὸ πρῶτο ἀντίκρουσμα τῆς ζωῆς ἀπ' τὸν ἔφηβο, τὸ πρῶτο ἐρωτικό γνῶρισμα, ἡ πάλι τῆς ζωῆς, τὸ ἠθικό κατακύλισμα. Όλα τὰ κεφάλαια του βιβλίου διαδέχονται τὸ ἓνα τ' ἄλλο με συνοχή, δοσμένα μ' ἐξαιρετική γλαφυρότητα και ζωντάνεια ἀπ' τὸ συγγραφέα.

Μετάθεσις σελίδων

Ένεκα παραδρομῆς του πιεστοῦ ἐγένετο κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν—ἄθελά μας βέβαια—ἡ ἐναλλάξ μετάθεσι τῶν σελίδων 7 και 2: δηλαδή ἡ 7 τυπώθηκε 2 και ἡ 2 ἔφτά Γι' αὐτὸ παρακαλεῖται ὁ ἀναγνώστης να διαβάση πρῶτα τὴν 7 σελίδα κι' ἔπειτα τὴν 2

Νέα εφημερίδα

Πήραμε τὰ πρῶτα φύλλα του κυκλοφορήσαντος καινούργιου ἑβδομαδιαίου «Εύβοϊκοῦ Κόσμου» του ὁποίου εὐχόμεσθε ειλικρινὰ καλὴ σταδιοδρομία.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

Υπενθυμίζομεν ὅτι οἱ ἀπὸ 1—8—43 τεθέντες περιορισμοὶ καταναλώσεως ρεύματος (ἀπόφασις Υπ. Συγκεινωίας 21.529—20—7—43) ἐξακολουθοῦν ἰσχύοντες ὡς ἑξῆς : Οἰκίαι 3 ΩΧΒ μηνιαίως, καταστήματα 4 ΩΧΒ μηνιαίως, κίνησις 50 ΩΧΒ μηνιαίως.

- Οἱ παραβάται τιμωροῦνται κατὰ τὸ Ν. Δ. 542)1941 με : 1) Πρόστιμον 100 ἔως 50,000 δραχμῶν. 2) Ἠϋξημένον τιμολόγιον μέχρι του δεκαπλασίου διά τὴν ὑπέρβασιν και 3) Προσωρινὴν ἢ ὀριστικὴν διακοπὴν παροχῆς του ρεύματος.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΝ & ΒΙΟΧΗΜΙΚ. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΔΡΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΝΔΗ

Ιατροῦ Μικροβιολόγου

ΧΑΛΚΙΣ — Ὁδὸς Βύρωνος 7

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

«Έπεισόδια» Διηγήματα του κ. Αστέρη Κοββατζῆ

«Θαλασσινοὶ Προσκυνητές» Διηγήματα του κ.

Τάσου Αθανασιάδη

Ο κ. Αστέρης Κοββατζῆς, δὲν εἶναι ἂν δὲ λαθεύομαι πρωτοφανέρωτος στὰ καλλιτεχνικά γράμματά μας. Σκόρπια, σ' ἐφημερίδες και περιοδικὰ διάφορα, ἔχω διαβάσει πράματα δικά του, διηγήματα, στίχους και τέτοια. Τώρα, με τὰ «Έπεισόδια» ντεμποντάρει ἐπίσημα.

Τοῦτο τὸ βιβλίο διαβάζοντας, δὲν ξέρει κανεὶς—τουλάχιστον ἐγὼ—ἂν διαβάζει διηγήματα με τὸ γενικό νόημα που ἔχει σὴ λογοτεχνία μας ἡ λέξη ἡ κάτι μεταξύ λυρικής πρόζας και ἔξαρσης, ἡ μεταξύ μολόγου και ἐλεύθερου στίχου. Απὸ τὴν ἄποψη αὐτὴ και ἔως ἓνα—πολύ προχωρημένο σημεῖο—τὸ βιβλίο του κ. Κοββατζῆ θὰ μπορούσε να κριθεῖ «συλληβδην» με τὸ ἄλλο—τὸ ὁμογάλαχτο ἀδέρφι του—τὸ «Θαλασσινοὶ Προσκυνητές» του κ. Τάσου Αθανασιάδη. Τόσο πολύ—συμπωματικά—ὁμοιάζουν. Τὸ που διαφέρουν τὰ δυὸ αὐτὰ βιβλία ἀναμετάξυ τους, θὰ τὸ πῶ στο ξέχωρο σημείωμά μου για τοὺς «Θαλασσινοὺς Προσκυνητές». Τὰ ἔως τὸ σημεῖο αὐτὸ—τῆς διαπίστωσης τῶν διαφορῶν—και τὰ κατόπι ἀπ' αὐτὸ εἰπωμένα μου ἀπ' ἀρχῆς ἔως τὸ τέλος τῶν σημειωμάτων μου για τὰ δυὸ αὐτὰ βιβλία, ἄς πῶ ὅτι θὰ ἰσχύουν και για τὸν κ. Κοββατζῆ και για τὸν κ. Αθανασιάδη.

Μακρυὰ ἀπὸ ἔμένα τὸν ταπεινὸ ἐπαρχιώτη «γραμματιζούμενο» ὁ πειρασμός να μῶ στὴ φοβερὴ και περίπλοκη ἐκείνη φρασεολογία πολλῶν Αθηναίων συναδέλφων μου—και παρακαλῶ να μοῦ συχωρέσουν αὐτοὶ τὴν οἰκειότητα ἐκείνου του «συναδέλφων» μου—που ξέρουν τόσο καλὰ πὼς να περιπλέκουν τὸ λόγο, που εἶναι να μὴ ξέρει τί να πρωτοκάμει κανεὶς : Να θαμάσει τὸν... ἔντρομο ἠρωϊσμό του κρινόμενου που πάει να κριθεῖ μπρὸς σ' ἓνα τέτοιο πεπρωμένο κριτήριο (οὔτε ψῆλος στὸν κόφο του..) ἢ... τὸ καλοτύχισμα του δικοῦ του ἑαυτοῦ να μὴ εἶναι στὴ θέση του κρινόμενου ;.. (ἀπ' ὄξω ἀπ' τὴν πορτοῦλα μου, ἄς εἶναι κι' ἡ μανούλα μου !..).

Ο ὑποφαινόμενος, ἔχοντας τὴν τιμὴ τῆς κριτικῆς του βιβλίου στὰ «Εύβοϊκά Γράμματα» δὲν μπορεῖ—οὔτε θέλει—να κατέχει αὐτὸς τὸν λόγον τὸν σώζοντα και τὸν λόγον τὸν ἀπολύοντα. Λιγάκι τὸ ἀντίθετο μάλιστα. «Γιατί ἐνῶ σὶς ἐπιτυχίες μου—ὅπως λέει για τὸν ἑσὺτὸ του ὁ Σκαρίμπας—στάθηκα πάντοτε μέτριος, στὰ λάθη μου κανεὶς δὲ με φτάνει... Και μόνο γι' αὐτὸ ὑπερηφανεύομαι...» ὥστε, μακράν...

Τοῦτᾶ λοιπόν τὰ διηγήματα εἶναι περίεργα. Περίεργα ὄχι γιατὶ παρουσιάζουν τίποτε τὸ ἰδιότυπο στὰ θέματα—τὰ ἄλλωστε ὡς ἐπιτοπλεῖστο ὅποιου πῶδικα κι' ἄχροα—μὰ παράξενο για τὸν τρόπο τῆς καλλιτεχνικῆς ὕφανσῆς τους. Εἶναι σὰν ἓνα κέντημα σὲ καμβὰ ὄνειρικό με τέλεια ἐπιτήδειο και προσεχτικό βελονάκι. Με ὑλικά παληὰ ὅσο ἡ ποίηση και οἱ αἰώνιες μορφές τῆς, μᾶς δίνουν αὐτὰ—μέσ σ' ἓναν

ἄνισο μὰ τέλειο συνδυασμὸ λυρικοῦ χάους και χώρου του, τοπείου και τεράστιου φόντου του—τὴν διδυμη αἴσθηση του ὠραῖα πολλοῦ με του ἔξαισια ἐλάχιστου, του παμμέγιστου ὄλου με του κενοῦ και του τίποτα. Ἐκείνη ἡ παράξενη συμπλοκὴ «του ὄντος και μὴ ὄντος» του Πλάτωνα (ἡ «μάλα ἄτοπος» ὅπως στο Σοφιστὴ του τῆ λείει) εἶναι δῶ χειροπιαστὴ και ἀσύλληπτη—μιὰ πραγματικότητα χίμαιρας σὰν τὴ χρυσὴ πλάνη τῆς ὕλης... Δὲν ὑπάρχει διήγηση, δὲν ὑπάρχει «πειθῶ». Καθὼς ὁ συγγραφέας του—κάθε ἄλλο παρά να σὲ πείσει ζητόντας—δὲ σου δίνει τὴ λογικὴ ὑπόστασι ἑνὸς θέματος, τὴν ὕλικὴ σχέση ἑνὸς σχεδίου ἐγκόσμιου, ἐπιθυμεῖ μολαταῦτα—και τὸ κατορθώνει—περισσότερα. Σὲ ἀπάγει ! Σοῦ κάνει αὐτὴν τὴ «μάλα ἄτοπον» ἀπαγωγή μες στὰ πράγματα και εἶναι σὰν ἓνα εἶδος παραίστησης. Στὶς εἰκόνες του—ταμπλὰ ξαφνικά και «ἀψέσβυστα», φευγάμενες αἰχμές χρυσῆς μέθης του λόγου—ἡ ἀπλή γεωμετρία τῶν σχέσεων εἶναι σὰν τὴ φιλοσοφία και τὰ μαθηματικά τὰ ἀνώτερα.

«... Αμα τύχαινε να μπεῖ κανένας ξένος στο σπῆτι, τοῦρχονταν να σκύψει πάνω στὰ κλειστὰ σεντούκια και να κλάψει...». Και σ' ἄλλη σελίδα του ἴδιου βιβλίου : «Δὲν ξέρω ἂν τὸ ἐλάφι που κυνηγᾶνε, σκέφτεται ἐκείνη τὴ στιγμή ἄλλο τίποτα ἀπ' τὴ ζωὴ του. Ὅμως ἐγὼ δὲν σκέφτομαν ἐκείνη τὴν ὥρα ἄλλο τίποτα ἀπ' τὸν ξένο που φαίνονταν να μ' ἀγαπούσε».

Σουρεαλισμός ; Ξέρω γῶ.. Ὅπως θέλετε. Τὸ γεγονός εἶναι τοῦτο. Ο κ Κοββατζῆς με τὰ «Έπεισόδια» μαζί με τὸν κ. Αθανασιάδη με τοὺς δικούς του «Θαλασσινοὺς Προσκυνητές» φέρνουν στὴ δικὴ μας λογοτεχνία, μιὰ νέα μορφή διηγήματος, ἀνοίγουν προοπτικές σὲ τόπους—για τὰ καλλιτεχνικά γράμματά μας—ἀπάτητους. Τὰ διηγήματά του μοῦ θυμίζουν πολύ τὰ λυρικά διηγήματα του ντ' Ανοῦτσιο με τὴ πρώτη διαφορὰ—πρῶτη γιατὶ διαφίρα ἔχουν κι' ἄλλη—ὅτι ἐνῶ αὐτὸς κατέβαζε τοὺς οὐρανούς ὡς ἔμας, οἱ κύριοι Κ. και Α. θέλουν να μᾶς φτάσει ἔως ἐκείνους.

Τὰ καλλιτεχνικά ὕλικά τους, εἶναι ἀπ' τὴ χώρα του ὄνειρου, με ἑωρημένη ἐντὸς τους τὴν ὄπτασία του κόσμου. Κι' αὐτὴ εἶν' ὁ τρόμος τους !.. Ἡ ἐγκόσμια μορφή αὐτῆς τῆς ποθεινῆς ὄπτασίας—τὸ κατόπτρισμα τῆς καλλιτεχνικῆς ἀπολύτρωσης—τοὺς παίζει στὴν ἀκατανίκητη ἔλξη τῆς, τοὺς περιδινίζει στὴ μεθυστικὴ δίνη τῆς πλάνης. Τῆς πλάνης π' ἀστραποβολαίει ὄλα τὰ ὄνειρα και σφιγγει βαρὺ δόρυ εὐγενείας. «Ἡ ζωὴ εἶναι ἓνα ὄνειρο και τὸ ὄνειρο αὐτὸ εἶναι τὸ Βράχμα» λέει παθητικά ἡ Ἰνδικὴ φιλοσοφία. Ἡ ζωὴ εἶναι ἓνα ὄνειρο και τὸ ὄνειρο αὐτὸ εἶν' δικό μας, εἶναι σὰν να λέμε ὁ κ. Κοββατζῆς και ὁ κ. Αθανασιάδης μαζί.

Ὅνειρο, ναί ! Ὅνειρο και ὑποψία μαζί, ὅπιο φῶτὸς και πικρίλας..

Και εἶναι ἐκειμέσα (δηλ. στὰ «Έπεισόδια» και στοὺς «Θαλασσινοὺς Προσκυνητές») ὅπως να ὑψώθηκε σὰν κλονούμενο φάντασμα—ἡ τρομώδικη σκιά τῆς ὑποψίας του ποιητῆ μπρὸς στὴν ἀναζήτηση τῆς

ΠΕΡΙ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

(Συνέχεια έκ της 1ης σελίδος)

στορία του κόσμου.

“Αν δὲ ὁ κ. Χάρης, μαζί με τ’ ἄλλα (στά περί «ἀριστοκρατικῆς τέχνης») ἐννοεῖ καὶ τὸν «ἀριστοκρατισμὸ» στὴν ὑφή, τὴν εὐγένεια στὴν ἔκφραση, καὶ τὴν εὐλυγισία στὴν ἀντοχή, ἠλαδὴ τὴν «ποιότητα» στὴν τέχνη, μόλο ποὺ αὐτὸ δὲν ἀποτέλεσε ποτὲ ζήτημα σ’ αὐτὴν, μολαταῦτα τὰ μεγάλα πρότυπα κάθε τέτοιας φινέτσας καὶ λεπτότητας εἶναι ἔργα τῆς—λεγόμενης—λαϊκῆς τέχνης. Ποιὸς λόγου χάρη—κι’ ὁ πιὸ ταντελένιος—ποιητῆς, συγκρίθηκε μ’ αὐτὴν τὴν «ποιότητα» τῆς λαϊκῆς τέχνης, χωρὶς νὰ φανεῖ μπροστά της ἀληθινὸ χοντροκόπημα;

Ἐξ ἐναντίας, πολλοὶ καὶ μάλιστα ὁ μεγαλύτερος σύγχρονος λυρικός τῆς Εὐρώπης—ὁ ντ’ Ἀνούτσιο—ἀπὸ τὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ πιότερο τὰ Ἑλληνικά, πῆρε (γιὰ τὴν ἀφταστη λεπτότητά τους καὶ τὴν εὐγένεια στὸ χρώμα) τὰ πλεῖστα θέματα τῆς ξακουστῆς ποίησός του.

Σήμερα, συνηθίσαμε νὰ διακρίνουμε πὼς τῆ λαϊκῆ τέχνη ἀπὸ τὴν ἄλλη (ποιὰ ; δύσκολο κανεὶς νὰ βρεῖ τὸ «κοινὸ» ὄνομα τῆς «ἄλλης» αὐτῆς) ποὺ μολαταῦτα κι’ ἐμεῖς ἄς τὴν ποῦμε ἔτσι ὅπως ὁ κύριος Χάρης τῆ λέει «ἀριστοκρατικῆ». Ἔτσι ἔχοντας τὰ πράγματα τοῦτα, ἄς ἴδουμε ποὺ βρίσκεται ἡ διαφορά μεταξύ τῆς... μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης.

Στὴ μορφή ;

“Ὅχι. Γιατί ἂν ἦταν στὴ μορφή, θὰ λέγαμε τέχνη μόνον τὴ μιὰ, τὴν «ἀριστοκρατικῆ» λόγου χάρη. Ἡ «ἄλλη» δὲ θ’ ἀναφέρονταν κάν, ὅπως δὲν ἀναφέρουμε γιὰ τέχνη, λόγου χάρη τὴν τεχνικὴ τῆς μαγειρικῆς ἢ τὴν ἐμπειρία τῆς ἱστιοπλοῦσας.

Ποὺ λοιπόν ;

Ποὺ ἄλλοι παρὰ στὰ θέματα ;

Τὰ θέματα τῆς λαϊκῆς τέχνης εἶναι λαϊκὰ δηλαδὴ «συνολικά». Εἶναι ἠθογραφικά, ἐθιμοτικά, γραφικά, ἀγροτικά, εἰδυλλιακά, ἀνεπιτήδευτα, ἀφιασιδοτα, φυσικά. Τῆς «ἄλλης» τὰ θέματα ὡς ἐπιτοπλεῖστο, εἶναι πολιτισιάνικα, «ταξικά»—ἂν θέλετε ἀριστοκρατικά.

Μὰ ὅπως εἶναι γνωστὸ, τὰ θέματα δὲν κάνουν τέχνη, παρὰ τὴν κάνει μόνον ἡ μορφή. Καὶ σὰν μορφή εἶναι τόσο λαϊκὴ στὴ γενικότητά της ἢ τέχνη, ποὺ ἐνῶ λέμε θαυμάσια λαϊκὴ τέχνη, μόνον γιὰ νὰ γελάσουμε θὰ λέγαμε καὶ τέχνη ἀριστοκρατικῆ.

Γιατί στὴν τέχνη, δὲν ὑπάρχουν τὰ θέματα παρὰ ἡ καλλιτεχνικὴ ἀντίληψη αὐτῶν. Ὁ χωριάτης γίνεται ἐπίσης ἀντικείμενο τέχνης ὅσο κι’ ὁ γαλαζοαίματος. Κι’ ὁ καθέννας ἀπ’ αὐτοὺς μπορεῖ νὰ πάρει τὸν ἄλλον γιὰ θέμα του. Ἡ ἀγροτικὴ λογοτεχνία, ἢ βουκολικὴ μουσικὴ, μᾶς δίνουν τὴν καλλιτεχνικὴ συγκίνηση τῶν θεμάτων τους καὶ ὄχι αὐτὰ τοῦτα τὰ θέματα, δηλαδὴ ὄχι αὐτὸ τὸν ἀγρό, αὐτὲς τούτες τὶς βουὲς τῶν δασῶν καὶ τῶν λόγγων. Αὐτὰ ὑπάρχουν καὶ βασιλεύουν καὶ χωρὶς τὴν παρέμβαση τῆς τέχνης. Ἡ διαφορὰ εἶναι μόνον μὲς στὸ χῶρο καὶ στὸ χρόνο.

Αὐτὰ, σὲ χοντρὲς γραμμὲς, γιὰ τὰ περί «ἀριστοκρατικῆς τέχνης» τοῦ καλοῦ μας τοῦ Χάρη. Μὰ τί ὀφελεῖ ; Ὁ ἄνθρωπος... διψώντας κι’ ἀναπνέοντας ἀ-

ριστοκρατικά, ὄνειρευόμενος ἀριστοκρατικά κι’ ὅπως πρέπει (καὶ φανταστεῖτε πόσο καθωσπρεπικά καὶ μὲ τί τάκτ θὰ γλυστρουσε, ἂν πάταε καμιά πεπονόφλουδα ὁ φίλος) δὲ μπορεῖ ν’ ἀνεχθεῖ καί... ἀναριστοκρατικὴ τέχνη. Γιατί ; Γιατί ἄλλο παρὰ γιὰ νὰ μᾶς ποικίλει φαιδρὰ τὶς ἐμπολεμικὲς δυστυχίες μας ; Ὁ ἀγαθὸς, ὁ πανάγαθος, ποὺ φύσηξε τὴν ἀκοὴ μὲς στ’ ἀφτιά μας, λοιπὸν ἄς μᾶς εἰσακούσει τὴ δέηση : Νὰ κόβει χρόνια ἀπὸ μᾶς καὶ νὰ τὰ δίνει ἐλόγου του. Τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Ἰσαὰκ τ’ ἀγαθὰ νὰ τοῦ δίνει...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ

Πλήρη κατανόησι

Ἡ σύστασι τῆς «Λαϊκῆς ἐπισιτιστικῆς Ἐπιτροπῆς Χαλκίδος» εἶναι πράξι, ποὺ κάθε ἔπαινος γι’ αὐτὴ, θὰ ἦτανε λίγο.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες προσπάθειες καὶ πράξεις της, δείχνει πλήρη τοῦ σκοποῦ της, κατανόησι.

Ἐὰν κάτι τέτοιο εἶχε συμβεῖ κατὰ τὸν πρῶτο μολεμικὸ χειμῶνα θάχαμε, τότε, πολὺ λιγώτερα θύματα ἀπὸ αἰτία.

Ἄλληλογραφία :

Νοέμβρης 1943

Κον Τ. Φούφαν, ἐνταῦθα. Πῆραμε καὶ τὴν καινούργια σας ἐργασία κι’ εἴμαστε πολὺ εὐχαριστημένοι, ποὺ οἱ συμβουλές μας σὰς ἐπῆρέσασαν καὶ γίνεσθε καλλίτερος. Τὸ τραγούδακι (ἀσμάτιον τὸ λέτε σεῖς) θὰ δημοσιευθῆ. Φύλλο δὲ πάσαμε νὰ σὰς στέλνομεν, ἕως τώρα, στὴν Ἀθήνα. Στὸ μέλλο θὰ τὸ πέρνετε ἐδῶ.

Κον Περσ. Ἀθηναῖον, Ἀθήνας. Πῆραμε τὴ συστημένη ὥραία σας «Τερέζα» καὶ σὰς εὐχαριστοῦμε θερμὰ. Πλὴν τῆς ἀγγελίας τῆς ἐκδόσεως θὰ δημοσιευθῆ, πολὺ προσεχῶς, καὶ ἡ κριτικὴ τοῦ μυθιστορηματὸς σας.

Κον Ρ. Ἄλμαν, Ἐνταῦθα. Τὸ «φίλιμά» σας καλὸ καὶ τὸ κρατᾶμε.

Κον Γ. Κ. Παπαγεωργίου, Ἀθήνας. Εὐχαριστοῦμε γιὰ «τ’ ἀπλά σας τραγούδια» τῶν ὁποίων σχετικὴ κριτικὴ θὰ δημοσιεύσωμε.

Κον Φ. Δέλφην, Ἀθήνας. Θερμὰ σὰς εὐχαριστοῦμε, ἂν καὶ ἡ συνάδελφοι δὲν θάπρεπε νὰ πληρώνουν συνδρομὴ.

Κον Καίτη Χριστοβασιλή—Κριεζώτου, κ. κ. Γ. Ἀναστασιάδην, Γεωπόνον, **Αντ. Λογεθέτην**, Καθηγητὴν, **Ἡρ. Φίλιον**, Ἐμπορον, Ἐνταῦθα, **Εὐάγγ. Πίσχιναν**, Μύτικα. Θερμὰ σὰς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἐγκαίρη καταβολὴ τῶν συνδρομῶν σας.

ΔΕΝ ΕΟΡΤΑΖΕΙ

Τὶς 30 Νηβρίου δὲν εορτάζει ὁ κ. Ἀντρέας Ζώντος.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΑ
ΕΠΙΣΚΕΥΑΙ - ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ
ΠΑΝ. ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ